

EMPRESA I DISSENY DE MODELS DE NEGOCI

1. Presentació

El món de l'empresa és present diàriament en els mitjans de comunicació, forma part de la vida de milions de persones i repercuteix en totes les llars. El coneixement sobre l'empresa és un pas essencial per a entendre el funcionament del conjunt de l'economia per la interrelació que existeix entre l'empresa i l'entorn en el qual duu a terme la seua activitat. El seu estudi, des d'una perspectiva econòmica i social ens permet analitzar les idees innovadores, els models de negoci i el món empresarial amb una actitud proactiva i compromesa amb la societat i la cerca d'un major benestar tant col·lectiu com individual.

La matèria d'Empresa i Disseny de Models de Negoci té com a finalitat que l'alumnat estudie i analitze les respostes als problemes econòmics que es plantegen al si de les empreses i conega les seues noves formes d'organització i administració, amb un enfocament actualitzat i, sobretot, adaptat a la realitat, considerant que la innovació és el motor d'un negoci i que el compromís amb l'entorn mediambiental és clau per a aconseguir un desenvolupament sostenible. Aquesta finalitat està d'acord amb el que es recull en la Recomanació del Consell de la Unió Europea de 22 de maig de 2018, relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent.

Aquesta matèria de modalitat està plantejada per al segon curs del Batxillerat d'Humanitats i Ciències Socials i persegueix dos objectius: en primer lloc, aproximar l'alumnat al coneixement de l'empresa com a catalitzador del desenvolupament econòmic, destacant la innovació i la protecció del medi ambient com a aspectes fonamentals de l'activitat empresarial; i en segon lloc, integrar els valors propis de la responsabilitat social corporativa fomentant una cultura emprenedora que potencie la creativitat i l'esperit d'innovació, la reflexió crítica i la presa de decisions, valorant diferents models de negoci.

El seu disseny contribueix a afermar l'esperit emprenedor amb actituds de creativitat, flexibilitat, iniciativa, treball en equip, autoconfiança i sentit crític; a utilitzar de manera responsable les tecnologies de la informació i comunicació, impulsar hàbits de lectura i estudi fomentant actituds responsables en defensa del desenvolupament sostenible, entre altres. L'estudi d'aquesta matèria és de vital importància perquè l'alumnat analitze els desafiaments als quals s'enfronta la societat actual, com l'acceptació, el maneig i gestió de la incertesa, la sostenibilitat, el compromís ciutadà en l'àmbit local i global o el compromís davant situacions de falta d'equitat i exclusió, tots aquests sabers propis de la matèria.

La matèria d'Empresa i Disseny de Models de Negoci té continuïtat amb els estudis previs realitzats en l'Educació Secundària Obligatoria i especial relació amb les matèries de Matemàtiques, Geografia i Història, Tecnologia i Digitalització, Valencià: Llengua i Literatura, Llengua Castellana i Literatura, i Llengua Estrangera. Al mateix temps, també té continuïtat amb matèries de l'àmbit econòmic que l'alumnat ha tingut l'opció de cursar en l'ESO, com són Emprenedoria Social i Sostenible, Taller d'Economia, Economia i Emprenedoria i Formació i Orientació Personal i Professional. A més, en el primer curs de Batxillerat l'alumnat haurà pogut triar les matèries d'Economia (Modalitat Ciències Socials) i Economia i Activitat Emprenedora (Modalitat General) així com la matèria optativa de Batxillerat denominada Gestió de Projectes d'Emprenedoria. Aquestes matèries permeten tindre un primer contacte amb el funcionament de l'activitat empresarial i del perfil de les persones emprenedores, reflexionant de manera crítica i constructiva, a més de proposar solucions a problemes i reptes contemporanis a partir de la revisió de models de negoci actuals.

La matèria està organitzada al voltant de l'adquisició de competències clau com ara la competència emprenedora, la competència ciutadana i la competència personal, social i d'aprendre a aprendre. Aquestes competències es complementen aportant, d'una banda, elements que permeten comprendre el funcionament de les empreses, les oportunitats socials i econòmiques, així com les dificultats a les quals s'enfronta, i, d'altra banda, elements relacionats amb la reflexió crítica i constructiva i la proposta de solucions a problemes i reptes contemporanis.

A més, la matèria contribueix a l'adquisició de la competència en comunicació lingüística i de la competència plurilingüe, així com la competència matemàtica i la competència en ciència, tecnologia i enginyeria.

Respecte a les competències específiques, aquestes permeten investigar el funcionament de l'activitat empresarial i realitzar propostes que els permeten analitzar amb responsabilitat i compromís el seu entorn més pròxim. Per aquest motiu, és necessari descobrir la importància que l'activitat empresarial i l'emprenedoria tenen en la transformació social, a més, explicar el coneixement de l'entorn per a determinar les interrelacions entre aquest i les empreses; investigar, així mateix, diferents models de negoci; d'altra banda, seleccionar eines comunicatives i de gestió innovadores i finalment, avaluar models de negoci utilitzant instruments d'anàlisi economicofinancera, per a obtindre conclusions sobre la seua viabilitat.

La matèria s'aborda des d'un enfocament competencial en el qual, a través de l'anàlisi de casos i investigacions sobre l'emprenedoria i l'activitat empresarial, de manera objectiva, es van adquirint les competències. D'aquesta manera, l'alumnat prendrà consciència de la importància de potenciar diferents eines d'anàlisi empresarial des d'una perspectiva social i responsable.

Els sabers bàsics que contribueixen a adquirir les competències específiques s'organitzen en quatre blocs. El primer, se centra a conèixer l'empresa dins d'un context de responsabilitat social, d'igualtat i inclusió i de la importància de posar el focus en la innovació com a factor clau. Al mateix temps s'analitzen recursos i eines que ofereixen majors possibilitats creatives i d'innovació i que poden ser aplicats per a fomentar l'emprenedoria. El segon bloc té relació amb l'anàlisi de l'entorn i les estratègies empresarials que es poden dur a terme relacionant-lo amb el paper de la responsabilitat social de les empreses i el compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible. El tercer bloc s'orienta a l'anàlisi de les diferents àrees funcionals de l'empresa que comprenen els eixos fonamentals que sustenten qualsevol empresa, des de postures més tradicionals a altres més innovadores. Finalment, el quart bloc es vincula a aquells sabers centrats en l'estudi i simulació de casos per a reforçar els conceptes i models apresos, amb un enfocament responsable i participatiu.

Els criteris d'avaluació van dirigits a comprovar el grau d'adquisició de les competències específiques, això és, el nivell en el qual l'alumnat és capaç de mobilitzar els sabers, conceptuals, procedimentals i relatius a actituds i valors, en situacions o activitats de l'àmbit personal, social i acadèmic amb una futura projecció professional.

2. Competències específiques.

2.1. Competència específica 1

Argumentar el poder de transformació de l'activitat empresarial i emprenedora en la societat, analitzant el valor de la innovació i la digitalització en aquest procés i en el funcionament global de l'economia actual.

2.1.1. Descripció de la competència

Identificar la realitat actual des d'una perspectiva econòmica és absolutament necessari després dels profunds canvis que ha experimentat en els últims anys la societat en un context cada vegada més globalitzat i en el qual les relacions econòmiques són dia a dia més complexes. En aquesta realitat, el paper de les empreses i de les persones emprenedores és fonamental com a elements transformadors i determinants per al desenvolupament econòmic, el canvi social i estructural, i es converteix així en la força que impulsa i estimula l'adquisició de coneixement, el canvi tecnològic, la competitivitat i la innovació.

L'emergència climàtica, la necessitat d'adaptació a la transformació digital i el compromís de complir amb el nou contracte social global establert amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de les Nacions Unides abans del 2030, col·loquen la sostenibilitat en el primer pla de l'estratègia empresarial. L'activitat empresarial no ha sigut aliena als canvis i per això ha existit una transformació sense precedents, potenciada pel canvi tecnològic i la innovació. Les tecnologies digitals estan canviant la manera d'actuar de les empreses i d'aquesta manera s'han

convertit en una de les influències més significatives des de la revolució industrial. És per això que l'alumnat valorarà com el paper de la innovació és clau per a continuar descobrint nous avanços que ajuden a millorar el paper de les empreses en la societat, apostant per la cerca d'un creixement sostenible que complisca amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

2.2. Competència específica 2

Investigar l'entorn econòmic i social, des d'un punt de vista general i específic, i la seua influència en l'activitat empresarial, analitzant les interrelacions empresa-entorn i identificant estratègies viables que partisquen de criteris de responsabilitat social corporativa, d'igualtat i d'inclusió.

2.2.1. Descripció de la competència

L'anàlisi de la realitat des d'una perspectiva econòmica i social permet que l'alumnat analitze els efectes de l'entorn sobre l'empresa i identifique les conseqüències del funcionament empresarial sobre la pròpia societat i el medi ambient, tenint en compte els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), mitjançant polítiques de Responsabilitat Social Corporativa (RSC) que servisquen per a generar una proposta de valor que contribuïsca a aconseguir una societat més equitativa i sostenible.

Les empreses no són organitzacions alienes al que succeeix en la societat, per això és imprescindible la percepció i anàlisi de com els elements, tant de l'entorn general com de l'específic influeixen en les decisions que les empreses prenen.

Despertar la curiositat i tindre una visió oberta sobre la realitat és el punt de partida per a la investigació de l'entorn socioeconòmic, la qual cosa permetrà a l'alumnat identificar els problemes a resoldre i proposar solucions innovadores que incrementen el benestar social considerant que aquestes solucions poden produir externalitats que afecten l'entorn de l'empresa.

2.3. Competència específica 3

Identificar alguns models de negoci actuals comparant-los amb altres models tradicionals i aplicar estratègies i eines bàsiques que faciliten el disseny creatiu, proposant models de negoci que aporten valor, permeten satisfer necessitats i contribuïsquen al benestar econòmic i social.

2.3.1. Descripció de la competència

En l'actualitat les empreses, des de les més tradicionals fins a les més tecnològiques, conviuen en entorns dinàmics. Aquests es caracteritzen per la rapidesa amb la qual succeeixen els canvis i la complexitat dels problemes a afrontar, la qual cosa genera una enorme incertesa sobre el futur, i provoca un gran impacte en les decisions estratègiques de les empreses.

L'alumnat ha de comprendre que el model de negoci d'una empresa és una eina prèvia al pla de negoci i el seu objectiu és permetre conèixer amb claredat el tipus de negoci que es crearà i introduirà en el mercat, a qui va dirigit, com es vendrà i com s'aconseguiran els ingressos, per tant és un document d'importància empresarial perquè permet planificar què és el que passarà amb el negoci que es pretén dur a terme.

En els últims anys, l'avanç d'internet i les noves tecnologies ha provocat una gran quantitat d'innovacions en el món de l'empresa, els clients demanden nous productes contínuament, els cicles de vida dels mateixos són cada vegada més curts... Com a conseqüència, han aparegut models de negoci fins ara no utilitzats, com, per exemple, *longtail*, *freemium* (de semipagament), multiplataforma i app, que permeten a les empreses enfrontar-se a aquests entorns i actuar amb agilitat. Els alumnes i les alumnes han de conèixer aquests nous models. En paral·lel a aquests canvis s'han desenvolupat noves eines que col·laboren en el procés de creativitat, per exemple, l'eina del llenç CANVAS, amb la qual l'alumnat elaborarà la seua proposta de valor, però també les activitats, els recursos i les associacions clau, així com els canals i les relacions amb clients,

l'estructura de costos i les fonts d'ingressos. Al costat d'aquesta eina l'alumnat aprendrà a treballar altres complementàries, com el mapa d'empatia de clients o el pensament visual.

2.4. Competència específica 4

Obtindre la informació que es genera tant en l'àmbit intern com extern de l'empresa i gestionar-la eficaçment en el procés de presa de decisions, seleccionant estratègies comunicatives d'aplicació al món empresarial i utilitzant noves eines pròpies d'aquests processos.

2.4.1. Descripció de la competència

Obtindre informació en qualsevol procés de decisió i comunicar-la de manera eficaç és essencial per a assolir objectius en qualsevol àmbit de l'empresa. El flux d'informació és utilitzat tant per l'empresa com per la resta d'agents que es relacionen amb aquesta. Tot això es duu a terme a través de diferents estratègies comunicatives, algunes de les quals relacionades amb les noves tecnologies. La informació és considerada actualment un recurs estratègic de gran importància per a les organitzacions. Obtindre i gestionar la informació correcta possibilita prendre decisions encertades.

L'alumnat identificarà estratègies de comunicació eficaces i àgils en la gestió i intercanvi d'informació entre l'empresa i els agents del seu entorn, i sabrà aplicar diferents eines comunicatives com la narració d'històries (*storytelling* -narrativa de marca-) o el discurs a l'ascensor (*elevator pitch*). Serà capaç d'analitzar les tendències en comunicació que les empreses i institucions assenyalen. L'alumnat desenvoluparà una actitud cooperativa i respectuosa en la seua manera de comunicar-se, aprendrà a argumentar, a escoltar i a transmetre de manera eficaç el que pretén donar a conèixer.

2.5. Competència específica 5

Explicar i avaluar diferents models de negoci aplicant eines fonamentals d'anàlisi empresarial, valorant el procés que s'ha de dur a terme i validant diferents propostes de model de negoci concordes amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

2.5.1. Descripció de la competència

L'alumnat ha d'analitzar els models de negoci des d'una perspectiva global. Es tracta de concebre l'empresa com un conjunt d'elements (humans, tècnics i financers) interrelacionats entre si mitjançant els diferents departaments de l'empresa i amb l'entorn del qual forma part, per a assolir determinats objectius concrets. Cadascun dels elements només té sentit en la mesura en què contribueix a aconseguir els objectius del sistema empresarial des del punt de vista integral. Avaluar els diferents models de negoci serveix per a conèixer tot el procés que les persones emprenedores han de dur a terme per a aconseguir el seu objectiu. Per a això, l'estudi de casos reals permet comprendre el funcionament del procés de creació d'un projecte empresarial.

En moltes ocasions es té la temptació d'iniciar aquest procés sense analitzar prèviament el sector ni el mercat. És per això que l'aprenentatge de determinades eines d'anàlisi empresarial prèvia permetrà a l'alumnat ser conscient de les dificultats i oportunitats que les persones emprenedores han d'assumir a l'hora d'iniciar un nou projecte i evitar fracassos innecessaris.

Al mateix temps, és essencial que l'alumnat comprenga que els diferents projectes empresarials han d'apostar per potenciar l'activitat empresarial des d'una perspectiva social i sostenible, que siga responsable amb el seu entorn i interioritze com a objectiu prioritari aconseguir els Objectius de Desenvolupament Sostenible i els reptes de la societat com ara el respecte al medi ambient, el consum responsable, o la producció de béns i serveis de qualitat.

3. Sabers bàsics

La matèria d'Empresa i Disseny de Models de Negoci aporta conceptes i patrons empresarials essencials perquè l'alumnat tinga una visió global i concreta del món empresarial i

d'aquesta manera li permeta realitzar anàlisis crítiques i fonamentades a partir de l'estudi de casos sobre l'empresa i el seu entorn, com a model de negoci. La matèria capacita per a utilitzar eines i mètodes necessaris per a analitzar els efectes que provoquen en els diferents àmbits de la vida i aprofitar aquests aprenentatges per a generar una actitud proactiva i compromesa amb la societat i aconseguir un major grau de benestar tant col·lectiu com individual a partir d'idees innovadores i responsables amb el seu entorn.

Els sabers bàsics que contribueixen a adquirir les competències específiques s'organitzen en quatre blocs. El primer es vincula a aspectes de l'activitat empresarial i l'emprenedoria amb la finalitat d'adquirir eines per a organitzar idees i presentar-les, treballar activitats innovadores a partir de l'estudi de les noves tendències i la digitalització, i conèixer diferents tipologies d'empreses. El segon bloc de sabers s'associa a l'anàlisi de l'entorn i de les estratègies empresarials. Presenta a l'alumnat l'entorn empresarial des d'un punt de l'anàlisi del microentorn i macroentorn posant l'accent en la importància de la dona en l'emprenedoria i la inclusió en l'entorn empresarial com a baula destacada en la responsabilitat social corporativa i en el compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). L'anàlisi DAFO, la localització i dimensió de les empreses, dins de les estratègies empresarials, són altres aspectes a tractar en aquest bloc. El tercer bloc analitza les quatre àrees funcionals més representatives de les empreses, com ara la funció productiva, comercial, de recursos humans i financera des de postures més tradicionals a altres més innovadores. Finalment, el quart bloc es vincula a aquells sabers centrats en l'estudi i simulació de casos de l'àmbit empresarial per a associar-los a la realitat pròxima de l'alumnat, des d'una perspectiva responsable i participativa.

3.1. Blocs

3.1.1. Empresa i models de negoci.

Sovint la creació o formació d'empreses respon a la finalitat de satisfer una necessitat en un entorn determinat. Per a això, la persona emprenedora reuneix els recursos econòmics i logístics necessaris per a poder afrontar aquest repte empresarial i complir els objectius que es marquen.

Amb els sabers recollits en aquest bloc l'alumnat aprén a reconèixer els perfils de les persones emprenedores, així com a utilitzar tècniques que ajuden al desenvolupament de la creativitat, la generació i l'organització d'idees; d'igual forma aprén les eines utilitzades actualment per a la comunicació i presentació dels projectes de negoci secundant-se per a això en el llenç del model de negoci i de gestió. Finalment, s'inclouen continguts necessaris per a l'anàlisi dels tipus d'empreses destacant els canvis que han experimentat a conseqüència de la digitalització i la innovació.

Bloc 1 Empresa i models de negoci (CE1, CE3, CE5)
Subbloc 1.1 Idea de negoci i eines per a innovar
<p>La persona emprenedora: qualitats i perfils.</p> <p>El procés de creativitat en els models de negoci. Dinàmiques de generació de noves idees de models de negoci i eines per a innovar.</p> <p>Eines d'organització i presentació d'idees o projectes. Capacitat de síntesi. Comunicació.</p> <p>El llenç de model de negoci i de gestió.</p> <p>Sensibilitat i valoració de l'emprenedoria social i sostenible.</p> <p>Autonomia i tolerància davant l'error associat a l'emprenedoria. Millores a través de l'assaig-error.</p>

Subbloc 1.2 Empresa i innovació
<p>Empresa i model de negoci.</p> <p>L'empresa. Classificació. Marc jurídic que regula l'activitat empresarial.</p> <p>L'empresa, digitalització i innovació. I+D+I. Teories de la innovació.</p> <p>Tipus d'innovació. Tendències emergents. Estratègies d'innovació.</p> <p>Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies d'innovació.</p>

3.1.2. Anàlisi de l'entorn i estratègies empresarials.

Les empreses no estan aïllades si no que, per contra, tenen múltiples interrelacions amb l'entorn que les envolta. L'empresa com a subsistema dins del sistema economicosocial, genera beneficis tant per a la societat com per a la mateixa empresa. No obstant això, l'entorn empresarial és dinàmic i al mateix temps que rep influències de la societat també influeix en el medi en el qual actua. Davant aquesta complexitat i dinamisme les empreses han d'obrar d'acord amb un pla estratègic que tinga en compte la seua responsabilitat social, laboral i mediambiental.

Amb els sabers recollits en aquest bloc, els alumnes i les alumnes coneixeran els entorns específics i genèrics que envolten les empreses i comprendran la importància de tindre una visió global de l'entorn on es pose de manifest la diversitat personal i cultural de la societat, destacant el paper de les dones com a agent de desenvolupament empresarial. Els continguts inclosos els permetran aprofundir també en les diverses estratègies que es poden plantejar i en el procés de presa de decisions. S'assenyalen, així mateix, eines per a avaluar els models de negocis.

Bloc 2 Anàlisi de l'entorn i estratègies empresarials (CE1, CE2, CE3, CE4, CE5)
Subbloc 2.1 Anàlisi de l'entorn
<p>Macroentorn del model de negoci.</p> <p>Microentorn del model de negoci: forces competitives.</p> <p>Responsabilitat social corporativa. Dona i emprenedoria. Inclusió i emprenedoria.</p> <p>Contribució de la societat al desenvolupament econòmic sostenible i ètic.</p>
Subbloc 2.2 Estratègies empresarials
<p>Avaluació prèvia de models de negoci: anàlisi DAFO</p> <p>Funcions de direcció. Estratègies. Presa de decisions.</p> <p>Localització i dimensió de l'empresa.</p>

3.1.3. Àrees funcionals de l'empresa.

És habitual que les empreses en una constant cerca d'optimitzar els seus recursos s'organitzen en àrees funcionals. Aquestes depenen de la grandària i activitat de l'empresa, però generalment existeixen quatre grans àrees funcionals: producció, finances, màrqueting i recursos humans, que permeten agrupar les seues diferents activitats i persones, segons les funcions que realitzen.

Els sabers recollits en aquest tercer bloc permetran als alumnes i alumnes identificar aquestes àrees funcionals, analitzar-les per separat per a finalment veure les interrelacions existents entre si, en una comprensió global del cicle complet de l'activitat empresarial.

Bloc 3 Àrees funcionals de l'empresa (CE3, CE4, CE5)
Subbloc 3.1 Funció productiva
<p>Procés productiu. Eficiència i productivitat.</p> <p>Desenvolupament de producte àgil.</p> <p>Estructura de costos: classificació i càlcul de costos.</p> <p>Anàlisi d'ingressos i costos. Llímit de rendibilitat.</p> <p>Protecció de la idea i del producte i de la marca.</p>
Subbloc 3.2 Funció comercial
<p>Estudi de mercat: segment de clients, competència i nínxols de mercat.</p> <p>Avantatges competitius: la proposta de valor.</p> <p>Canals. Relacions amb clients. Estratègies de màrqueting.</p> <p>El punt de vista dels clients: mapa d'empatia.</p>
Subbloc 3.3 La gestió de recursos humans
<p>Formació i funcionament d'equips àgils. Habilitats que exigeix el mercat de treball.</p> <p>La contractació i les relacions laborals de l'empresa.</p> <p>Les polítiques d'igualtat i d'inclusió en l'empresa.</p>
Subbloc 3.4 La funció financera
<p>Estructura economicofinancera.</p> <p>Inversió. Valoració i selecció d'inversions.</p> <p>Recursos financers. Anàlisi de fonts alternatives de finançament intern i extern.</p> <p>La informació en l'empresa: obligacions comptables. Composició i valoració del patrimoni.</p> <p>Comptes anuals i imatge fidel. Elaboració del balanç i compte de pèrdues i guanys.</p> <p>Anàlisi i interpretació de la informació comptable i anàlisi dels estats financers.</p>

3.1.4. Anàlisi de la realitat empresarial.

En un escenari empresarial en constant canvi i evolució, indagar nous escenaris en els quals es desenvolupen els models de negoci és d'obligada anàlisi d'estudi.

L'exploració d'idees i el prototipatge, són necessaris per a una anàlisi provisional d'aquests models de negoci que permeta a les empreses detectar les tendències clau en el mercat.

Els sabers inclosos en aquest bloc permeten als alumnes i les alumnes produir noves idees referents a models de negoci, analitzar-les mitjançant diferents eines amb l'objectiu de donar-li validesa a aquestes, proposar un model de negoci i comunicar-lo de manera eficaç que done sentit a tots els sabers de la matèria i que demostre les competències que els alumnes i les alumnes han adquirit.

Bloc 4 Anàlisi de la realitat empresarialL (CE1, CE3, CE4, CE5)

Noves tendències de model de negoci.

El prototipatge del producte: concepte i utilitat.

La necessitat de validar el model de negoci i realitzar un pla de negocis bàsic utilitzant eines de gestió.

Tolerància davant diferents opinions i perspectives relacionades amb les solucions en els models de negoci.

4. Situacions d'aprenentatge

Les situacions d'aprenentatge estan connectades amb els "Principals reptes del segle XXI" i amb els objectius de l'etapa de Batxillerat. La seua finalitat és promoure l'adquisició i desenvolupament de les competències específiques necessàries per a afrontar-los. La capacitat d'actuació de l'alumnat en enfrontar-se a una situació d'aprenentatge requereix mobilitzar tot tipus de sabers implicats en les competències específiques: conceptes, procediments, actituds i valors.

La matèria d'Empresa i Disseny de Models de Negoci contribueix a formar persones crítiques i responsables davant els problemes actuals relatius al medi ambient, degradació del planeta i excés de consum, perquè siguen conscients de la importància de les seues accions i la seua repercussió negativa en el bé comú. Al mateix temps, la matèria contribueix a donar resposta a problemes de l'entorn pròxim i posa de manifest el seu compromís en l'àmbit local i global, valorant les competències, qualitats i hàbits que ha de tindre una persona emprenedora conscient dels reptes del segle XXI.

És necessari per això fer reflexionar l'alumnat davant situacions de falta d'equitat i exclusió que generen un sentiment d'empatia i justícia social des d'una perspectiva col·lectiva, una resolució pacífica dels conflictes amb solucions creatives que tinguen com a premissa la cooperació. Igualment, l'alumnat ha de reflexionar sobre el paper de l'emprenedoria com a motor de l'economia i la creació de valor, l'anàlisi de nous models de negoci més sostenibles amb l'entorn i la importància d'un comportament ètic de les empreses.

Alguns criteris per a dissenyar situacions d'aprenentatge des d'aquesta perspectiva serien els següents:

- Han d'estar relacionades amb activitats de l'àmbit local i pròxim a l'alumnat que establisca relacions amb temes d'interés com pogueren ser la desigualtat, medi ambient, ocupació, propietat intel·lectual, que permeta descobrir el món empresarial, les seues funcions, acostar aquestes activitats a nous models de negoci, així com les eines i estratègies per a anar adaptant-se als canvis que van succeint.
- Han d'establir relacions amb altres matèries per a adquirir una visió integral de l'empresa i assumir responsabilitats i compromisos, des d'una perspectiva interdisciplinària.
- Han de dissenyar-se per a incentivar la reflexió, promoure la competència clau d'aprendre a aprendre, i desenvolupar un enfocament crític amb la finalitat d'aconseguir actituds sensibles, comportaments responsables i proactius que permeten aprofitar les oportunitats socials i econòmiques i acostar-les al món empresarial i als nous models de negoci.
- Han d'estimular el foment de la lectura i l'escriptura a través de diferents canals que els permeten ser una ciutadania crítica i respectuosa davant diferents arguments i opinions, així com remarcar

la necessitat de potenciar les habilitats comunicatives necessàries a l'hora d'emprendre un projecte personal.

- Han de permetre que siguen abordades tant de manera individual com grupal incorporant un enfocament inclusiu, coeducatiu, donant visibilitat a la rellevància del paper de les dones en l'activitat empresarial, i amb l'ús de tècniques de treball tant cooperatiu com col·laboratiu, a través d'activitats dialògiques, de debat, d'explicació de resultat de tasques.
- Han de connectar els continguts amb experiències i sentiments personals de l'alumnat que han tingut lloc en altres contextos, mobilitzant la capacitat d'argumentació mitjançant el llenguatge verbal i no verbal.
- Han de potenciar el talent individual utilitzant eines que possibiliten l'estímul de la creativitat, la participació activa de l'alumnat, per a afrontar els problemes des de diferents perspectives segons la seua diversitat personal i cultural.
- Han d'incloure l'acceptació i el maneig de la incertesa tractada des de l'aula i que done resposta a qüestions que li serviran per a enfocar el seu futur de treball o estudis i fins i tot la possibilitat de poder traslladar-les fora d'aquesta a partir d'una iniciativa dissenyada a l'aula.
- És necessari que impulsen un bon ús de les noves tecnologies a l'aula, aprenent nous programes, aplicacions i eines informàtiques per a fomentar l'alfabetització digital i audiovisual de l'alumnat i la ludificació a l'aula per a incrementar la seua motivació, autonomia i el ventall de recursos necessaris per a la correcta anàlisi de la disciplina.
- Han d'integrar els Objectius de Desenvolupament Sostenible que incorporen els desafiaments globals als quals ens enfrontem dia a dia, com la pobresa, la desigualtat, el clima, la degradació ambiental, la prosperitat, la pau i la justícia.

5. Criteris d'avaluació

5.1. Competència específica 1

Argumentar el poder de transformació de l'activitat empresarial i emprenedora en la societat, analitzant el valor de la innovació i la digitalització en aquest procés i en el funcionament global de l'economia actual.

5.1.1. Argumentar la repercussió d'alguns casos concrets de l'activitat empresarial en l'entorn econòmic, analitzant els efectes de la innovació i la digitalització i aplicant eines bàsiques pròpies de l'àmbit empresarial.

5.1.2. Analitzar el paper de la I+D+I en el desenvolupament social i empresarial, identificant noves tendències i tecnologies que tenen un alt impacte en l'economia.

5.1.3. Utilitzar correctament la terminologia econòmica i empresarial en les argumentacions i anàlisis adaptada al nivell educatiu en activitats orals i escrites de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional, en les diferents llengües del currículum, utilitzant un llenguatge no discriminatori.

5.2. Competència específica 2

Investigar l'entorn econòmic i social, des d'un punt de vista general i específic, i la seua influència en l'activitat empresarial, analitzant les interrelacions empresa-

entorn i identificant estratègies viables que partisquen de criteris de responsabilitat social corporativa, d'igualtat i d'inclusió.

- 5.2.1. Apreciar la capacitat d'adaptació àgil, responsable i sostenible de les empreses als canvis de l'entorn i a les exigències del mercat, investigant l'entorn econòmic i social i la seua influència en l'activitat empresarial a través d'experiències desenvolupades en l'entorn local.
- 5.2.2. Classificar els diferents tipus d'empresa, els seus elements i funcions, identificant les seues formes jurídiques i valorant les seues implicacions legals enfront de tercers.
- 5.2.3. Identificar i analitzar algunes característiques de l'entorn en el qual l'empresa desenvolupa la seua activitat, explicant les diferents estratègies i decisions adoptades i les possibles implicacions socials i mediambientals de la seua activitat i proposant solucions des d'un punt de vista crític i reflexiu.
- 5.2.4. Argumentar la importància de la gestió de recursos humans, avaluant algunes polítiques d'igualtat i inclusió i valorant el paper de l'ètica empresarial amb actitud crítica i respectuosa.

5.3. Competència específica 3

Identificar models de negoci actuals, comparant-los amb altres models tradicionals i aplicar estratègies i eines que faciliten el disseny creatiu, proposar models de negoci senzills que aporten valor, permeten satisfer necessitats i contribuïsquen al benestar econòmic i social.

- 5.3.1. Proposar senzills models de negoci transformadors que permeten donar resposta a les necessitats actuals, comparant diferents models i utilitzant estratègies i eines de disseny creatiu.
- 5.3.2. Identificar les principals característiques organitzatives i funcionals de l'empresa, analitzant a partir d'aquestes les decisions de planificació i gestió dins d'un model de negoci innovador a través de diferents activitats que fomenten l'autoestima, l'empatia i la creativitat.
- 5.3.3. Explicar la importància de prendre decisions sobre els processos productius des de la perspectiva de l'eficiència i la productivitat, ressaltant la seua contribució en l'execució d'aquests a través de la interpretació de dades i gràfics representats en fulls de càlcul.
- 5.3.4. Analitzar les característiques del mercat objectiu, explicant la proposta de valor, els canals de distribució i les relacions amb clients d'un model de negoci innovador

5.4. Competència específica 4.

Obindre la informació que es genera tant en l'àmbit intern com extern de l'empresa i gestionar-la eficaçment en el procés de presa de decisions, seleccionant estratègies comunicatives d'aplicació al món empresarial i utilitzant noves eines pròpies d'aquests processos.

- 5.4.1. Gestionar eficaçment la informació que facilita el procés de presa de decisions a partir de la informació obtinguda tant en l'àmbit intern com extern de l'empresa, aplicant eines bàsiques i noves fórmules comunicatives.
- 5.4.2. Seleccionar estratègies de comunicació aplicades a l'àmbit comercial, utilitzar noves fórmules comunicatives que contribuïsquen a desenvolupar

diferents estratègies de màrqueting, ser sensible a les diferents necessitats reals que tenen els consumidors.

5.4.3. Exposar diferents idees de model de negoci per mitjà d'eines comunicatives que permeten despertar l'interés i captivar als altres amb la proposta de valor presentada.

5.5. Competència específica 5

Explicar i avaluar diferents models de negoci aplicant eines fonamentals d'anàlisi empresarial, valorant el procés que s'ha de dur a terme i validant diferents propostes de model de negoci concordes amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

5.5.1. Avaluar idees de negoci associades dins d'un context determinat, a partir de les tendències clau del moment, la situació macroeconòmica, el mercat i la competència, assenyalant la rellevància de l'organització en el procés.

5.5.2. Analitzar amb esperit crític l'activitat empresarial i la importància d'actuar de manera sostenible, comparant aquesta actuació amb casos d'empreses que complisquen amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

5.5.3. Identificar febleses, amenaces, fortaleeses i oportunitats de diferents idees de negoci actuals a través de casos concrets de models de negoci i relacionar-los entre si.

5.5.4. Determinar l'estructura d'ingressos i costos, calculant el benefici i el llindar de rendibilitat.

5.5.5. Analitzar i explicar a nivell bàsic la situació economicofinancera, a partir de la informació recollida tant en el balanç com en el compte de pèrdues i guanys d'una empresa, indicant les possibles solucions als desequilibris trobats.